

Порушення прав та свобод громадян, особливо з боку правоохоронних органів, є серйозною проблемою та загрозою безпеці людини, держави та суспільства. Механізмом кардинального покращення ситуації може стати розвиток системи громадського контролю (моніторингу) дотримання прав людини.

Основні напрями реорганізації підрозділів боротьби із злочинами, пов'язаними із торгівлею людьми, в рамках реформування правоохоронної системи України

Кучменко С.В., слухач магістратури ННПФПСКМ НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук *Шруб І.В.*

В наш час, серед порушень прав людини актуальним є злочин, який має багато назв, зокрема, «торгівля людьми», «біле рабство», «контрабанда людьми». За оцінками експертів щорічно близько 1-2 млн. людей стають «живим товаром». Нажаль, наприкінці ХХ сторіччя з даним видом злочинів зіткнулась і наша молода держава.

Складна економічна ситуація в Україні, високий рівень безробіття, недосконалість законодавства та правова необізнаність громадян є основними умовами, що сприяють цьому явищу. Прагнучи кращої долі, люди йдуть за кордон шукати роботу, адже кожен бажає жити у достатку та належним чином забезпечувати потреби власної родини. Цим і користуються спритні ділки, які щороку використовують сотні таких шукачів.

Україна – це держава, з якої, як правило, здійснюється експорт жінок на світові ринки інтимного бізнесу – в Туреччину, Італію, Польщу, Іспанію, Німеччину, країни колишньої Югославії, Угорщину, Чехію, Грецію, Російську Федерацію, Об'єднані Арабські Емірати, Ізраїль, Сполучені Штати Америки та інші країни. В міжнародній системі Україна визначена як країна - постачальник жінок. Саме громадянки України складають значну частину «живого товару» на відкритих і таємних ринках Європи та Азії. Експерти одноставно висловлюються про те, що торгівля людьми є однією з галузей кримінального бізнесу, що розвивається стрімкими темпами в світі; у цій індустрії домінують добре організовані кримінальні синдикати; одержані прибутки йдуть на фінансування інших різновидів злочинної діяльності, в тому числі торгівлю наркотиками та зброєю.

Статистика кримінальних проваджень, відкритих правоохоронними органами України за статтею 149 ККУ, залишається стабільно високою. А те незначне покращення ситуації, яке можна було спостерігати на початку 2011 р., можна пов'язати не з реальним зниженням рівня работоргівлі, а швидше з погіршенням роботи відповідних підрозділів МВС України, що відбулося на фоні реорганізації та затягнутого у часі процесу реформування в середині МВС України. Зокрема, мова йде про ліквідацію Департаменту боротьби із злочинами, пов'язаними із торгівлею людьми, створення на його місці Департаменту боротьби із кіберзлочинністю та торгівлею людьми; ліквідацію і цього новоствореного департаменту та його підпорядкування Департаменту карного розшуку; і, врешті-решт, виділення його в окремий відділ боротьби з торгівлею людьми, який де факто функціонує у відділах карного розшуку.

Таким чином, з упевненістю можна стверджувати, що офіційні статистичні дані не відображають реальних масштабів торгівлі «живим товаром» в Україні,

а лише свідчать про невисокий рівень ефективності діяльності органів внутрішніх справ в цій сфері. Заходи, які вживаються з метою протидії торгівлі людьми, здебільшого, пов'язані із виявленням дрібних і незначних фактів злочинної діяльності у даній сфері. Тривала за часом злочинна діяльність організованих на міжнародному рівні угруповань залишається поза увагою правоохоронців, хоча є основою діяльності усіх злочинних угруповань як на території нашої держави, так і поза її межами. Інформація, що стає предметом перевірки і викриття таких кримінальних правопорушень в основному надходить до правоохоронців від самих постраждалих осіб або їх родичів. В основній масі вона, як правило, надходить запізно, тому шанси, що злочин буде розкрито – мінімальні.

Звіти міжнародних організацій та спостереження експертів дають підстави також говорити про низьку ефективність судової гілки влади щодо протидії работоргівлі. Зокрема, це проявляється в неефективності розгляду кримінальних проваджень у судах. Вироки виносяться менш ніж по чверті відкритих кримінальних проваджень, що залишається дуже серйозним гальмом у реалізації права потерпілих від торгівлі людьми на справедливе судочинство.

Як і в попередні роки, надання допомоги потерпілим від торгівлі людьми залишається сферою відповідальності міжнародних та громадських організацій, в той час як держава не докладає фактично ніяких зусиль з метою надання допомоги останнім. Характеризуючи ситуацію в Україні щодо співпраці державних структур та громадських організацій у сфері ресоціалізації жертв работоргівлі, варто зауважити, що ініціативи стосовно такої співпраці в більшості випадків надходили з боку громадських організацій і багато в чому залежали та продовжують залежати від особистісного ставлення того чи іншого керівника або державного службовця до конкретної громадської організації.

У наш час відкритими та актуальними продовжують залишатись питання: яким чином громадяни України можуть захистити себе та своїх рідних від злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми? Як діяти тим, хто потрапив у «рабство» і не має змоги самостійно звільнитися з нього? Є надія, що в умовах докорінного реформування правоохоронних структур, оновлення керівництва законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, відповіді на всі ці питання будуть знайдені вже найближчим часом. Очевидно, що посилення протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми, можливе лише за умови реорганізації роботи підрозділів кримінальної міліції, а саме відділів боротьби із злочинами пов'язаними із торгівлею людьми. В свою чергу, це вимагає прийняття цілої низки законодавчих актів, спрямованих на чітке визначення механізму боротьби із даним видом злочину; закріплення достатнього обсягу та дієвого механізму забезпечення матеріально-технічної бази підрозділів боротьби з торгівлею людьми; визначення правового статусу громадян, які стали «живим товаром», а також порядку надання їм правової, фінансової, медичної та іншої допомоги. Не потрібно також забувати і про необхідність визначення чіткої та виключної компетенції суддів у справах про злочини, пов'язані з торгівлею людьми, адже процедура документування і доказування даного виду злочину є досить складною з процесуальної точки зору, і часто досвідчений адвокат, використовуючи прогалини та колізії у законодавстві, має змогу виграти справу, тим самим звільнивши злочинця від покарання.

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити висновок, що лише комплексний та всебічний підхід законодавчих органів влади до вирішення даної проблеми, а також реалізація широкого за обсягом й дієвого за змістом

механізму протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми, зможе у майбутньому забезпечити безпеку та захист громадян нашої держави від даного виду злочину, а також виключить Україну зі списку держав, які «постачають» жінок у руки работорговців сві

Основні напрями адміністративної реформи у Західній Європі та країнах Азії

Вайдалович О.Ф., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС *Жаріков О.Ю.*

Прагнення зробити роботу державного апарату більш ефективною – незмінно призводить сучасні уряди на шлях адміністративних реформ. Адміністративна реформа - це процес структурних змін у роботі державного апарату, спрямований на підвищення його ефективності і вдосконалення якості прийнятих рішень [3].

З точки зору громадянського суспільства, обґрунтуванням адміністративних реформ можуть бути глобальні процеси, що призводять до серйозних зрушень в організаційно-управлінських системах, трансформуючи не лише владні механізми, а й усю сучасну систему координат існування держави [1]. Якщо узагальнити найбільш суттєві причини адміністративних реформ, які проходилися в останні роки в провідних країнах світу, то слід назвати:

- стрімкий розвиток інформаційних технологій, що вимагало серйозних структурних змін, пов'язаних з впровадженням інформаційних систем в сферу державного управління;

- відставання організації державного управління від управління в бізнесі і особливо від корпоративного менеджменту;

- зростання дефіциту державного бюджету та брак коштів на сучасне забезпечення багатьох функцій державного адміністрування;

- надмірне розширення державних структур, пов'язане з появою нових напрямків у розвитку науки, техніки і виробництва, що призводить до створення дублюючих структур і перетинанню сфер компетенції всередині держапарату;

- вимоги децентралізації держапарату і «захисту місцевих свобод» з боку опозиційних політичних партій;

У результаті адміністративних реформ на зміну бюрократичній залежності і ієрархічній підпорядкованості – приходить принцип автономії відповідальності за виконання основної місії, покладеної на державні структури. У зв'язку з цим на перший план виходять організаційна гнучкість, управління інноваціями, децентралізація, значна свобода дій персоналу [6, с.192].

Очевидно, що ефективність державного управління значною мірою залежить від діяльності керівників вищої ланки [2, с. 173-184]. З цією ж метою вводяться стандарти професійної компетенції вищих чиновників у сфері менеджменту, від яких у сучасних умовах вимагається не тільки знання, але й нові якості державних лідерів. Нині в ряді країн (США, Франція, Великобританія, ФРН, Канада) запроваджуються чіткі стандарти та механізми оцінки виконання функцій і повноважень державними структурами, нові підходи до системи звітності та контролю за держапаратом [4].